

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 5 від 28 березня 2025 р.

Голова Приймальної комісії,
Президент університету

Міхайло ПОПЛАВСЬКИЙ

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	В5 «Музичне мистецтво»
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА	Музичне мистецтво
Освітній ступінь	Магістр
Основа вступу	НРК6, НРК7

Обговорено і схвалено
на засіданні ради факультету
музичного мистецтва
Протокол № 7 від 20.03.2025 р.

КИЇВ 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фаховий іспит – форма вступного випробування для вступу на основі НРК6 або НРК7, яка передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

Фаховий іспит передбачає перевірку набуття особою компетентностей та результатів навчання, що визначені Стандартом вищої освіти зі спеціальності «Музичне мистецтво» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Важливим є виявлення вступників, спроможних під час навчання досягти відповідного рівня професійної майстерності та отримати необхідні знання та уміння для подальшої творчої діяльності в галузі музичного мистецтва згідно за освітньою кваліфікацією «Магістр музичного мистецтва (за спеціалізацією)».

Вступники повинні мати розвинуті творчі здібності, емоційно-образну уяву, здатність до художнього сприйняття та мислення, належні знання у галузі музичного мистецтва, зокрема, обраного ними фаху; вміння орієнтуватись у питаннях сучасного музичного життя, самостійно мислити та оцінювати явища дійсності.

Фаховий іспит є комплексним і має практичну (виконання концертної програми) та теоретичну (тестування) складові.

Вступний фаховий іспит проводиться у **формі: виконання концертної програми (2-х різнохарактерних творів) та тестування**, до якого входять комплексні питання, що передбачають перевірку теоретичних знань з історії української музики ХІХ – початку ХХІ ст., спрямованих на формування мистецького світогляду і практичних навичок, необхідних для виконання виробничих функцій.

ВИКОНАННЯ КОНЦЕРТНОЇ ПРОГРАМИ

Включає в себе виконання 2-х різнохарактерних творів (дистанційно, за відеозаписами).

Загальні вимоги до конкурсної програми: за ступенем складності концертні твори мають відповідати випускній програмі бакалавра музичного мистецтва, достатньо повно та різноманітно розкрити творчі дані вступника. Бажаним є залучення до програми кращих зразків української музики. Заборонено включати до програми твори композиторів чи мовою країни – агресора.

Вимоги до представлення відео практичної складової:

1. уся програма повинна бути у вигляді одного безперервного відеозапису належної якості зображення та звуку, без монтажу та зупинок («одним кадром»), на якому чітко видно виконавця;
2. програма має бути завантаженою на YouTube; при завантаженні відео на YouTube у налаштуванні конфіденційності в розділі «Видимість» вступник зазначає «Не для всіх»; перед початком виконання програми вступник повинен представитись (назвати прізвище та ім'я), ідентифікувати власну особу, продемонструвавши на камеру у чіткій якості документ, який підтверджує особу (паспорт), і зазначити, що це відео записане спеціально для вступу до Київського національного університету культури і мистецтв, освітній ступінь «Магістр», спеціальність В5 «Музичне мистецтво»;
3. у назві відео власного виконання програми вступник зазначає свої прізвище, ім'я та назву профілізації освітньої програми на яку він вступає (Наприклад, Сидоренко Іван, диригування); в описі під відео вступник зазначає перелік виконуваних творів програми з фаху (бажано додати таймкоди на початки творів);
4. електронне посилання на відео завантаженої програми має бути подано на електронну адресу приймальної комісії ФММ КНУКіМ (e-mail: info@fmm.knukim.edu.ua) не пізніше, ніж за три дні до визначеної дати фахового іспиту.

Рекомендований репертуар

Спеціалізація «Хорове диригування»

а) Диригування двох хорових творів середньої форми у супроводі фортепіано (наприклад, Концерт Бортнянського).

Спеціалізація «Бандура»

а) виконати інструментальний твір: велика форма (концерт, фантазія, соната, сюїта, варіації) або поліфонія (прелюдія, прелюдія і fuga, пасакалія, чакона);

б) виконати вокально-інструментальний твір (дума, псалма, романс, солоспів, балада, народна пісня, пісенна композиторська творчість, авторська пісня та ін.).

Спеціалізація «Спів (академічний / естрадний / народний)»

Спів (академічний)

а) одна розгорнута оперна арія західноєвропейського / українського композитора мовою оригіналу (В.А. Моцарт, Дж. Россіні, В. Белліні, Г. Доніцетті, Дж. Верді, П. Масканьї, Дж. Пуччіні, Р. Леонкавалло, Р. Штраус, Р. Вагнер, М. Лисенко, Д. Січинський, Б. Лятошинський, Ю. Мейтус, А. Кос-Анатольський, Г. Майборода, К. Данькевич, М. Скорик, та ін.);

б) один романс західноєвропейського або українського композитора мовою оригіналу / обробка української народної пісні (С. Людкевич, М. Колесса, Д. Задор, Б. Лятошинський, Л. Ревуцький, А. Кос-Анатольський, І. Кушплер, М. Скорик, та ін.).

Твори повинні бути різнохарактерними та з розгорнутим вокальним діапазоном. Твори мають звучати із супроводом фортепіано, використання фонограм не допускається.

Спів (народний)

Розгорнута оперна арія українського композитора (М. Лисенко, Д. Січинський, Б. Лятошинський, Ю. Мейтус, А. Кос-Анатольський, Г. Майборода, К. Данькевич, М. Скорик, та ін.) та / або один романс українського композитора та / або обробка української народної пісні (С. Людкевич, М. Колесса, Д. Задор, Б. Лятошинський, Л. Ревуцький, А. Кос-Анатольський, І. Кушплер, М. Скорик, та ін.).

Твори повинні бути різнохарактерними та з розгорнутим вокальним діапазоном. Твори мають звучати а саррелла або із супроводом фортепіано / баяну, використання фонограм не допускається.

Спів естрадний

а) пісня а саррелла (народна пісня чи романс);

б) ретро-пісня та / або естрадна пісня українського автора та / або естрадно-джазовий твір та / або світовий шлягер. Твори повинні бути різнохарактерними та з розгорнутим вокальним діапазоном (не менше однієї октави). Виконання під фонограму «мінус» або у супроводі концертмейстра. Фонограма не повинна містити прописані дабли та беки. Заборонено включати до програми твори композиторів чи мовою країни – агресора.

Орієнтовний репертуар:

Українські народні пісні: «На вулиці скрипка грає», «Ой, у вишневому садочку», «Ти до мене не ходи», «Взяв би я бандуру» та ін.

Романси українських композиторів: Заремба Л. «Дивлюсь я на небо», Кос-Анатольський А. «Солов'їний романс», Стеценко К. «Вечірня пісня» та ін.

Пісні українських композиторів: Кос-Анатольський А. «Коли заснули сині гори», «Ой ти, дівчино, з горіха зерня», «Конвалії»; Буєвський Б. «На долині туман», «Дві стежини»; Білаш О. «Два кльори», «Ясени», «Сині очі волошок»; Верменич В. «Чорнобривці»; Івасюк В. «Водограй», «Запроси мене у сни», «Балада про дві скрипки» та ін.

Твори зарубіжних авторів: Гершвін Дж. «Колискова», «Зачарований ритм»; Керн Дж. «Хелло, Доллі», «Дим», «Твоя пісня»; Голсон Б. «Не шепочи»; Юменс В. «Чай на двох»; Стайн Дж. «Люди»; Деньо Д. «Кабаре»; АББА «Санні» та ін.

Спеціалізація «Музичний фольклор»

Виконати (для вокалістів) – в автентичному варіанті чи обробці 2 народні твори різних стилів та жанрів народної музичної творчості. Обов'язковими для виконання є один твір календарної обрядовості (колядка, щедрівка, веснянка, купальська пісня, петрівка тощо), 2-й твір – за вибором вступника. Обов'язково: мінімум один твір а cappella, дозволяється виконання творів із інструментальним супроводом. Програма повинна будуватися за принципом контрасту.

Виконати (для інструменталістів – фольклористів) – 2 інструментальні твори різних стилів та жанрів народної музичної творчості.

Спеціалізація «Інструментальне виконавство»

а) велика форма / поліфонічний твір: Й. Брамс, Н. Паганіні, Г. Венявський, М. Карлович, К. Шимановський, Б. Барток, В. Камінський, М. Скорик, Є. Станкович тощо;

б) п'єса віртуозного характеру / соната / сюїта / варіації / концерт: Й. Гайдн, А. Дворжак, К. Сен-Санс, Р. Шуман, М. Скорик, Б. Мартіну, Б. Барток, В. Волтон, П. Гіндеміт тощо).

Для інструментально-джазового мистецтва необхідно заграти 2 джазові стандарти з імпровізацією (різнохарактерні, наприклад: ballad, medium swing, fast swing). Орієнтовний перелік джазових творів: All Of Me – S. Simons; Autumn Leaves – J. Kosma; Billies Bounce – Ch. Parker; Satin Doll – D. Ellington; Scapple From The Apple – Ch. Parker; Solar – M. Davis; Someday My Prince Will Come – F. Churchill; Beautiful love – V. Young; Just Friends – J. Klenner; A Night In Tunisia – D. Gillespie; Bye, Bye Blackbird – R. Henderson.

Невиконання практичної складової є підставою для недопуску до теоретичної складової фахового іспиту.

ТЕСТУВАННЯ

Складається з комплексних питань, що передбачають перевірку теоретичних знань з історії української музики XIX – початку XXI ст., спрямованих на формування мистецького світогляду і практичних навичок, необхідних для виконання виробничих функцій.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Історія української музики XIX – XXI ст.

ТЕМА: Музичне мистецтво України XIX ст.

Історичні умови розвитку українського музичного мистецтва у першій половині XIX ст. Фольклористика, систематичне збирання та публікація фольклору. Розвиток жанрів світської музики – пісня-романс, музично-драматичні та інструментальні твори. Стильові зрушення української музики від класицизму до романтизму. Музично-театральні твори Івана Котляревського «Наталка-Полтавка», «Москаль-чарівник» та Григорія Квітки-Основ'яненка «Сватання на Гончарівці» як витoki становлення українського національного оперного мистецтва. Симфонія невідомого автора. Камерно-інструментальна музика. Олександр Лизогуб – засновник романтизму в українській фортепіанній музиці, продовжувач традицій жанру ноктюрна Фільда та попередник Шопена. Фортепіанна спадщина Данілевського та Йосипа Витвицького.

Історичні особливості розвитку української музичної культури у другій половині XIX ст. Інтенсифікація музичного життя. Ігнорування національних особливостей у закладах музичної освіти. Активний розвиток фольклористики та музикознавства. Збирання та видання фольклору: Буковина – Ю. Федькович, С. Воробкевич, Галичина – І. Колесса, Ф. Колесса, С. Людкевич. Винятковий внесок у розвиток фольклористики М. Лисенка. Музична творчість попередників М. Лисенка: Семен Гулак-Артемівський, Михайло Вербицький, Іван Лаврівський, Тимофій Шпаковський, Тимофій Безуглий, Петро Сокальський. Становлення українського оперного мистецтва. Життя та творчість

С. Гулака-Артемовського. Опера «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського – зміст та жанрові особливості.

Творча спадщина сучасників М. Лисенка – Петро Ніщинський, Сидір Воробкевич, Анатоль Вахнянин, Михайло Колачевський, Микола Аркас, Віктор Матюк, Остап Нижанківський, Володимир Сокальський, Генріх Топольницький, Денис Січинський.

М. Лисенко. Творчий портрет композитора. Життєвий і творчий шлях. Громадська діяльність. Естетичні засади й загальна характеристика творчості. Педагогіка М. Лисенка та його внесок у розбудову професійної музичної освіти в Україні. Лисенко – фольклорист. Еволюція композиторського методу обробки народних пісень. Стрижневі принципи композитора в роботі з народним матеріалом. Композиційна структура обробок народних пісень. Новаторські риси обробок М. Лисенка – поліфонічне варіювання, «поліфонічне розцвічування» хорових голосів, ладогармонічні особливості. Особливості фортепіанної партії в обробці для голосу з фортепіано.

Камерно-вокальна та хорова музика М. Лисенка. Камерно-вокальна спадщина М. Лисенка – пісні, романси, вокальні ансамблі. Еволюція камерно-вокальної творчості. Новаторство композитора у жанрі камерно-вокальної музики. Пісні і романси на тексти Т. Шевченка. Романси на слова А. Міцкевича та Г. Гейне. Використовувані форми пісень і романсів М. Лисенка. Коло образів камерно-вокальних творів композитора та засоби їх втілення. Вплив М. Лисенка на розвиток камерно-вокального мистецтва ХХ ст. Втілення громадської позиції композитора в його хоровій творчості. Розширення тематики та образності хорових творів в творчості М. Лисенка. Героїчний народний характер, яскрава народна епічна образність хорової спадщини композитора. Багатоманітність хорової лірики. Унікальне втілення національної самобутності. Хори на слова Т. Шевченка та інших авторів. Хорові духовні твори. Релігійний гімнічний хор «Боже великий, єдиний». Хорові поеми М. Лисенка. Хорові твори в романтичних жанрах пісні, мініатюри, поеми, баркароли. Багатогранність лірики – особистісно-психологічної, пейзажної, драматичної. Жанр одночастинної кантати. Риси поеми в жанрі одночастинної кантати М. Лисенка. Романтична пісенність в чотиричастинній кантаті «Радуйся, ниво неполитая». Героїзація жанру хорової пісні, опора на жанр козацьких пісень. Ознаки романтичного стилю в хорових творах М. Лисенка. Зв'язок з народною пісенністю. Особливості хорової фактури, близької до народного багатоголосся.

Опери М. Лисенка. Особливе значення музично-театральної спадщини композитора. Опери, оперета, музика до театральних вистав. Співпраця М. Лисенка та М. Старицького у галузі музично-театрального мистецтва. Витоки музично-театральної творчості М. Лисенка, опора на національну драматургію – вертеп, твори І. Котляревського, С. Гулака-Артемовського. Використання досягнень європейської (великої історико-романтичної) та російської опери ХІХ ст. М. Лисенко – творець моделі національної опери та її жанрових різновидів: історико-героїчна народна драма «Гарас Бульба», лірико-комічна опера «Різдвяна ніч», лірико-фантастична опера «Утоплена», дитяча комічна опера «Коза-дереза» та «Пан Коцький», дитяча фантастична опера «Зима і Весна», комічна опера з сатиричними рисами «Енеїда», камерна лірична опера «Ноктюрн». Найпопулярніша опера композитора – «Наталка Полтавка». Головні принципи композитора у створенні моделі національної опери. Романтичні та реалістичні стильові риси опер М. Лисенка. Типи побудов опер та індивідуальні стильові риси.

Інструментальна музика М. Лисенка. Фортепіанна музика М. Лисенка – сфера найбільших здобутків композитора у галузі інструментального мистецтва. Вплив європейської фортепіанної музики на становлення стилю композитора. Вплив Ліста та Шопена. Індивідуальна своєрідність фортепіанної музики М. Лисенка та націоналізованість сфери фортепіано у спадщині композитора. Фортепіанні твори з яскравою народною образністю та інтонаційністю – фортепіанні мініатюри створені на основі народно-пісенних цитат («Пливе човен води повен», «Без тебе, Олесю», «Ой, зрада карі очі, зрада»). «Українська сюїта у формі старовинних танців на основі народних пісень», дві рапсодії на

українські народні теми, «Епічний фрагмент», «Ескіз в дорійському ладі», «Кубанський марш» та «Запорізький марш». Лірико-психологічна стильова лінія романтичного типу.

ТЕМА: Музичне мистецтво України кінця ХІХ - першої половини ХХ ст.

Суспільно-громадська функція українського хорового виконавства. Діяльність музичного товариства «Боян», «Союзу співацьких і музичних товариств» (під керівництвом А. Вахнянина) та «Музичного товариства ім. М. Лисенка». Діяльність Олександра Кошиця у справі популяризації української музики у світі. «Галицьке музичне товариство» та його вплив на розвиток музичного мистецтва західної України. Діяльність музичних товариств у 20-ті р. ХХ-го ст. Музичне товариство ім. М. Леотновича. Усталення нових форм музично-культурної діяльності – відновлення діяльності мандрівних капел. Діяльність хорових колективів – «Думка», «РУХ», «ДУХ». Діяльність Української республіканської капели під керівництвом О. Кошиця. Активний розвиток українського кобзарства. Перша капела кобзарів В. Ємця. Плакатні музичні вистави та жанр масової пісні як компроміс мистецтва з ідеологією.

Видатні українські співаки, які здобули світове важнання на початку ХХ-го ст. – О. Мишуга, С. Крушельницька, М. Менцинський. Розвиток камерно-інструментального виконавства. Фортепіанна музика – концертна діяльність видатних піаністів київської школи – Г. Ходоровського, В. Пухальського, К. Михайлова та ін. Харківська фортепіанна школа – О. Горовіц, Р. Геніко.

Музична освіта в Україні наприкінці ХІХ – в першій половині ХХ ст. Музичні училища, Київська, Одеська та Харківська консерваторії. Інститут історії музики при Львівському університеті. Діяльність видатних музикознавців та фольклористів – Ф. Колеси, С. Людкевича, К. Квітки, Й. Роздольського. Композиторська творчість – домінування національно-романтичного стилю та імпресіоністичні впливи на перетині ХІХ – ХХ ст. Поява «фольклористичного напрямку». Жанр аранжування народних пісень. Дитяча тематика в творчості композиторів. «Сміхова» парадигма та критико-викривальні тенденції в музичному мистецтві.

Становлення сучасної української симфонічної музики у 20-30-ті роки ХХ ст. Розбудова жанрів оркестрової музики у міжвоєнне двадцятиліття. Відкриття оперних театрів у Харкові, Одесі та Києві та розвиток українського музичного театру. Розвиток хорової музики та піднесення духовної музики. Розвиток досліджень духовної музики в академічному осередку Львівської богословської академії за підтримки А. Шептицького.

Діяльність українського емігранського кола. Творчість М. Рославця, Ю. Голишева, А. Лур'є. Зв'язок з Україною видатних діячів світового музичного мистецтва: К. Шимановського, П. Коханського, Б. Гудмана, Г. Нейгауза, О. Браїловського, В. Горовіца.

Кирило Стеценко – продовжувач національного напрямку української музики, започаткованого М. Лисенком. Життєвий та творчий шлях композитора. Громадська (засновник Республіканської капели бандуристів) та релігійна (протоієрей УАПЦ) діяльність. Нашадки композитора у музичному просторі сучасної України (син – композитор і скрипаль Вадим Стеценко та онук – скрипаль Кирило Стеценко). Музично-педагогічна діяльність композитора. Педагогічні принципи композитора. Творча спадщина композитора. Провідні жанри творчості – хорові, вокально-інструментальні та оперні жанри. Традиції та новаторство творчості К. Стеценка.

Микола Леонтович – автор широко відомих хорових обробок українських народних пісень «Щедрик», «Дударик», «Козака несуть», «Ой з-за гори кам'яної». Сценічна доля «Щедрика». Життєвий і творчий шлях композитора. Загадка смерті М. Леонтовича. Творчі здобутки. Хорові мініатюри – обробки українських народних пісень – основна музична спадщина М. Леонтовича. Тематика та художні особливості хорових мініатюр. Педагогічна діяльність композитора. Продовження методологічних принципів свого вчителя Болеслава Яворського – автора теорії ладового ритму. Методика викладання композитора. Виконавська (диригентсько-хорова діяльність). Вшанування пам'яті митця в сучасній Україні.

Яків Степовий – продовжувач традицій М. Лисенка у справі становлення українського національного музичного мистецтва. Життєвий та творчий шлях композитора. Навчання у Петербурзькій консерваторії. Жанрові уподобання композитора – солоспіви, хорові та фортепіанні твори. Я. Степовий – автор збірок для дітей. Викладацька діяльність композитора у Київській консерваторії. Пропагандистська діяльність композитора, популяризація світової класичної музики в Україні.

Станіслав Людкевич - український композитор, музикознавець, фольклорист та педагог. Життєвий та творчий шлях С. Людкевича. Громадська позиція митця. Роль Людкевича у справі звільнення та реабілітації композитора Василя Барвінського. Творча спадщина композитора. кантата-симфонія «Кавказ» на вірші однойменної поеми Т. Шевченка – найграндіозніший твір композитора. Історія створення та сценічна доля твору. Кантата «Заповіт» С. Людкевича до 120-річчя від дня народження Т. Шевченка. Хорові твори композитора на слова Т. Шевченка, І. Франка, М. Рильського. Обробки народних пісень та солоспіви.

Василь Барвінський – український композитор, піаніст, музичний критик, педагог, диригент та громадський діяч. Походження композитора – рід Барвінських відомий діячами української культури. Життєвий шлях композитора. Творчий спадок. Схильність до мініатюрного й інструментального жанру. Особлива роль фортепіано у творчості композитора. «Українська рапсодія» В. Барвінського. Педагогічна діяльність композитора. Вокальний жанр у творчому спадку композитора. Кантата «Наша пісня, наша туга», нездійснений задум ораторії «Володимир Великий». Глибокий ліризм творчого почерку митця. Арешт, знищення рукописів та заслання В. Барвінського.

Левко Ревуцький – український композитор, педагог, громадський діяч. Продовжувач творчих принципів Лисенка та Леонтовича – нерозривне злиття музичного фольклору з досягненнями гармонічного мислення кінця XIX ст. Збагачення української музики індивідуальними стилістичними знахідками. Вийнятковий композиторський стиль Л. Ревуцького. Загальний тонус творчості – життєстверджуючий настрій, ліризм, стриманість, широта і багатство емоцій. Лірико-епічний та лірико-драматичний ключі відображення дійсності композитором. Життєвий шлях композитора. Періодизація творчості. Творча спадщина. Л. Ревуцький – автор творів великих музичних форм: соната для фортепіано, дві симфонії. Особлива популярність другої симфонії, написаної на теми українських народних пісень. Концерти для фортепіано. Твори менших форм – фортепіанні прелюдії, твори для скрипки і віолончелі з фортепіано. Вокальні твори композитора. Особливе значення кантати «Хустина». Обробки народних пісень для голосу з фортепіано. Особливості фортепіанної партії. Педагогічна діяльність Л. Ревуцького, його зіркові випускники.

Борис Лятошинський – основоположник модернізму в українській класичній музиці. Плеяда видатних випускників композитора – І. Шамо, В. Сильвестров, І. Карабиць, Є. Станкович, О. Канерштейн, М. Полоз. Життєвий та творчий шлях митця. Становлення індивідуального стилю композитора під враженням здобутків А. Шенберга, А. Берга, Б. Бартока, А. Онеггера. Громадська діяльність митця та її роль у розбудові українського професійного музичного мистецтва. Головування Асоціацією сучасної музики при музичному товаристві ім. М. Леонтовича. Хорові та оркестрові твори композитора. Хори на вірші Т. Шевченка. Симфонії Б. Лятошинського. «Увертюра на чотири українські народні теми», опера «Золотий обруч». Кантати – «Урочиста кантата» і «Заповіт». Редагування опери «Енеїда» М. Лисенка. Оркестрування опери «Тарас Бульба».

Віктор Косенко – український композитор, піаніст і педагог. Життєвий шлях. В. Косенко – музичний вундеркінд. Унікальні музичні здібності та європейська музична освіта. Феноменальний піанізм В. Косенка. Творчий спадок композитора – золотий фонд української фортепіанної музики. «Альбом дитячих п'єс» – підручник багатьох поколінь юних піаністів. Поеми, поеми-легенди, сонати та концертні вальси для фортепіано. Симфонічні твори «Героїчна увертюра» та «Молдавська поема».

ТЕМА: Українське музичне мистецтво другої половини ХХ- першої чверті ХХІ ст.

Українське мистецтво у часи «хрущовської відлиги». Повернення до національної культури. Шістдесятництво та рух за демократизацію держави. Заснування «Музичної України» – видання праць українських авторів. Відкриття концертних залів. Нові колективи виконавців – Камерний хор ім. Б. Лятошинського, Державна чоловіча хорова капела ім. Л. Ревуцького, Симфонічний оркестр.

Музичне мистецтво 1960-х – початку 1970-х років. Прагнення композиторської молоді до здобутків сучасної європейської музики, радикальний авангардизм. Утвердження творчості українських композиторів у числі найпомітніших представників нової музики Європи та формування основ національного варіанту музичного постмодернізму. Музичне мистецтво середини 70-х – кінця 80-х років ХХ ст. Синтезування досвіду і здобутків вітчизняної та зарубіжної музики другої половини ХХ ст. Оформлення нової національної постмодерної традиції.

«Перебудова» і нова хвиля національно-культурного піднесення. Творчість середньої генерації композиторів: Ю. Знатокова, В. Золотухіна, В. Кирейко, К. і П. Майбороди, І. Шамо. Наступна генерація композиторів: В. Бібік, О. Білаш, Б. Буєвський, Л. Грабовський, В. Губаренко, Л. Дичко, Ю. Іщенко, І. Карабиць, Л. Колодуб, Г. Ляшенко, В. Сильвестров, М. Скорик, Є. Стакович та ін. «Нова фольклорна хвиля».

Валентин Сильвестров. Життєвий і творчий шлях композитора. 1960-ті рр. – Сильвестров та «київські авангардисти». 1970-80-ті рр. – видатний представник українського музичного постмодернізму. Авторський різновид мінімалізму Сильвестрова – «метафорична музика». Жанрова характеристика творчого спадку Сильвестрова. Відсутність в творчості композитора сценічних творів. Симфонії Сильвестрова («Есхатофонія», «Спектри», «Медитація», «Eхе monumentum» та «Метамузика»). Оркестрові твори («Поєма пам'яті Б. Лятошинського», «Гімн»). Хорові та камерні кантати. «Лісова музика» для сопрано, валторни і фортепіано. «Оди солов'ю» для сопрано й камерного оркестру. Духовні твори («Реквієм для Лариси»). Камерно-вокальні твори Сильвестрова («Прості пісні», «Тихі пісні», «Ступені») та камерно-інструментальні (два струнних квартети та «Quartetto piccolo»). Твори для фортепіано («Тріада», «Елегія», «Класична соната», «Старовинна музика», «Дитяча музика», «Кіч-музика», «Проста музика», «Віддалена музика»).

Мирослав Скорик. Життєвий та творчий шлях Мирослава Скорика. Визнання композитора в Україні та за її межами в 60-ті роки ХХ ст. Цикл п'єс «В Карпатах», «Бурлеска», «Блюз для фортепіано», кантати «Весна» і «Людина». «Гуцульський триптих» для симфонічного оркестру. Музика до кінофільму С. Параджанова «Тіні забутих предків». Твори 1970-х років ХХ ст. – «Карпатський концерт» для симфонічного оркестру, партита №5 для фортепіано та №7 для духового квінтету. Педагогічна діяльність М. Скорика, його видатні учні – В. Зубицький, І. Карабиць, О. Вика, І. Небесний, Є. Станкович, Б. Фроляк та ін. Твори 1990-х – 2000-х рр.: перший духовний концерт «Реквієм», опера «Мойсей», поема-кантата «Гамалія» на слова Т. Шевченка для хору та оркестру. Робота М. Скорика з реставрації та редагування творів класичного музичного спадку: фантазії із Львівської табулатури 16 ст., опер: «На русалчин великдень» М. Леонтовича, «Купало» А. Вахнянина; «Юнацької симфонії» М. Лисенка. М. Скорик – автор загальноновизнаної теорії 12-ти ступеневої діатоніки. Державні нагороди, головування НСКУ та художнє керування «Київ Музик Фест». Значення творчості М. Скорика для розвитку музичного мистецтва України.

Леся Дичко. Леся (Людмила) Василівна Дичко – життєвий та творчий шлях композитора. Творча спадщина композиторки. Неофольклоризм Л. Дичко. Кантата «Червона калина». Досконалість та новації в творчості композиторки. «Чотири пори року», «Сонячне коло», «Привітання життя», Диптих на слова японських поетів. Ораторія «І нарекоша ім'я Київ...», дві православні літургії, хорова опера «Золотослов» та ін. Хорові твори як провідний напрям творчості Л. Дичко. Вокально симфонічні та симфонічно-хорові композиції – дитяча ораторія-балет «Слава робітничим професіям», опера-ораторія «Різдваєне дійство», «Вертеп» та ін. Поєднання у стилі композиції Л. Дичко найсучасніших засобів виразності з фольклорними ладогармонією та ритмоінтонаціями. Жанрові

зіставлення, остинатні прийоми та сонористичні нашарування хорових голосів в творах композиторки як основа авторського стилю.

Євген Станкович. Життєвий та творчий шлях Є. Станковича. Симфонічна творчість композитора в 1970-ті рр. ХХ ст. Симфоніета, чотири симфонії, Фантазія на теми українських, литовських і вірменських народних пісень, дві камерні симфонії, триптих «На верховині». Жанрові уподобання композитора в 1980-ті рр. ХХ ст. – тетральна музика, кіномузика, балетний театр. Фольк-опера «Коли цвіте папороть», балет «Ольга», балет «Прометей». Камерна симфонія № 3 – відзнака Міжнародної трибуни композиторів ЮНЕСКО. Музика для балетного театру: фольк-балет «Майська ніч», балет-пастиччо «Ніч перед Різдвом», балет «Вікінги». Сценічна доля балетних творів композитора. Громадська позиція митця, що відображена в його вокально-симфонічних творах: «Каддиш-реквієм», «Бабин яр», «Чорна елегія», «Ханука» на теми єврейських пісень; «Панихіда за померлими з голоду». Духовна музика в творчості композитора («Давидові псалми»). Музика Є. Станкович до кінофільмів. Значення громадської діяльності композитора для музичного мистецтва України.

ТЕМА: Сьогодення української академічної музики. Київська, львівська та одеська композиторські школи.

Особливості сучасного композиторського простору України. Відкритість світу та новаціям. Адаптування найновітніших досягнень та переосмислення актуальних естетико-філософських концепцій культури. Духовна традиція у сучасній українській музиці. Оригінальне трактування національних архетипів. Диференційованість та активний пошук неповторності виразу свого авторського задуму властивий сьогоденню української академічної музики. Естетико-стильова палітра музики сучасних українських композиторів. Сучасні композиторські школи України – київська, одеська та львівська. Видатні представники сучасного музичного мистецтва України. Київська композиторська школа – Алла Загайкевич, Олег Безбородько, Олександр Шимко, Святослав Луньов, Вікторія Польова, Іван Небесний, Віталій Вишинський, Людмила Юріна, Ірина Алексійчук. Львівська композиторська школа – Олександр Козаренко, Богдана Фроляк, Богдан Сегін, Остап Мануляк, Любава Сидоренко. Одеська композиторська школа – Вадим Ларчиков, Вадим Ніколаєв.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Історія української музики ХІХ – ХХІ ст.

1. Антоненко М. М. Православна духовна музика в системі української культури кінця ХХ – початку ХХІ століття. *Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 – Теорія та історія культури (мистецтвознавство)*. Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, Міністерство освіти і науки України; Національна музична академія України імені П. І. Чайковського, Міністерство культури та інформаційної політики України. Київ, 2020, 269 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Antonenko_Marharyta/Pravoslavna_dukhovna_muzyka_v_system_i_ukrainskoi_kultury_kintsia_KhKh_pochatku_KhKhI_stolittia.pdf
2. Белікова В. В. Історія української музики : навч. посіб. для студ. ф-тів мистецтв вищ. навч. закл. Кривий Ріг : Видавн. дім, 2011. 467 с.
3. Довгаленко Н. Українська сучасна музика. Портрети і ландшафти. Одеса: Друк-Південь. 2015. 236 с.
4. Дорофєєва В. Ю. Теоретичні аспекти сучасної української музики: монографія. Київ: Ліра-К, 2017. 188 с.
5. Злотник О. Й. Комунікативний простір музичного мистецтва України кінця ХХ – початку ХХІ століття. *Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури»*. НАКККіМ, Міністерство культури України. Київ, 2019. 254 с. URL:

<http://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2289/Zlotnyk-disser.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

6. Історія української музики. Т. 1. Від найдавніших часів до середини XIX ст. / відп. ред. М.М. Гордійчук. Київ, 1989.
7. Історія української музики. Т. 2. Друга половина XIX ст. / відп. ред. Т.П. Булат. Київ, 1989.
8. Історія української музики. Т. 3. Кінець XIX – початок XX ст. / відп. ред. М.М. Гордійчук. Київ, 1990.
9. Історія української музики. Т. 4. 1917 – 1941 / відп. ред. Л.О. Пархоменко. Київ, 1992.
10. Кияновська Л. Українська музична культура : навч. посіб. для вищ. навч. закладів культури і мистецтв. Київ : ДМЦНЗКМ, 2002. 160 с.
11. Корній Л. Історія української музичної культури від давнини до початку XX століття: монографія. Київ, 2018. 364 с.
12. Корній Л., Сюта Б. Історія української музичної культури : підручник. Київ : НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2011. 736 с. URL: https://spadok.org.ua/books/kornii_lp_siuta_bo_istoria_ukrayinskoyi_muzichnoyi_kulturi.pdf
13. Шульгіна В.Д. Нариси з історії української музичної культури: монографія. Київ: ДАКККіМ, 2006. 108 с. URL: <https://kmaecm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/shulgina-v.-narysy-z-istoriyiyi-ukrayinskoyi-muzychnoyi-kultury.pdf>

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ

Фаховий іспит (практична та теоретична складові) – оцінюється за 100 бальною шкалою. Практична складова: виконання концертної програми – від 0 до 75 балів, теоретична складова: тестування – від 0 до 25 балів.

Теоретична складова проводиться у формі тестування за тематикою, представленою в програмі і має виявити здатність вступника диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання з основних освітніх компонент теоретичної та професійно-практичної підготовки, ефективно та лаконічно за часом обирати правильні варіанти відповіді. Загальна кількість тестових питань – 25. Кожне з питань містить 4 варіанти відповідей. Можлива кількість правильних відповідей – 1. Вірна відповідь на одне тестове питання становить 1 бал.

Переведення отриманих вступником балів за фаховий іспит до шкали 100-200 здійснюється відповідно до Таблиці переведення балів фахового іспиту.

Мінімальний прохідний бал фахового іспиту – 124 бали.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА СТРУКТУРА ОЦІНКИ

Практична складова: виконання концертної програми

Рівень компетентностей	Кількість балів
Високий рівень Технічна досконалість і художня виразність виконання творів, сценічність, образність, бачення жанрово-стильових особливостей, яскравість інтерпретації. Переконаливо і виразно демонструє художнє виконання творів різних стилів і жанрів, розкриваючи при цьому музичний образ твору та демонструючи високий рівень технічної підготовки.	61–75
Достатній рівень Виконання творів визначається адекватною трактовкою, динамічною градацією. Мають місце професійні навички володіння музичним інструментом (у т. ч. вокал, диригування). Демонструє художнє виконання творів різних стилів і жанрів. На достатньому рівні, при незначних недоліках, володіє засобами музичної виразності, демонструє достатній рівень виконавської техніки.	46–60

Середній рівень Наявність певного рівня навичок володіння музичним інструментом (у т. ч. вокал, диригування), значні текстові помилки, невпевненість у трактовці музичного стилю і формотворчих процесів. Низький рівень інструментальної підготовки, недостатньо володіє виразними засобами виконавства.	26–45
Початковий рівень Низький рівень навичок володіння музичним інструментом (у т. ч. вокал, диригування), невизначеність у трактовці виконання творів, порушення відчуття форми, стилю, жанрових ознак. Серйозні і значні технічні помилки у відтворенні музичного матеріалу.	0–25

Теоретична складова: тестування

Кількість балів	Характеристика відповідей
23–25	Отримує вступник, який під час тестування виявив ґрунтовні знання з дисципліни та дав понад 88% вірних відповідей (23-25).
21–22	Отримує вступник, який під час тестування виявив достатні знання з дисципліни та дав понад 75% вірних відповідей (21-22).
19–20	Отримує вступник, який під час тестування виявив знання з дисципліни та дав понад 70% вірних відповідей (19-20).
15–18	Отримує вступник, який під час тестування виявив часткові знання з дисципліни та дав понад 50% вірних відповідей (15-18).
6–14	Отримує вступник, який під час тестування виявив знання окремих положень з дисципліни та дав 40% - 50% вірних відповідей (6-14).
0–5	Отримує вступник, який під час тестування не виявив або проявив лише часткові знання з дисципліни та дав до 25% вірних відповідей (1-5).

Таблиця переведення балів фахового іспиту до шкали 100–200

Бал фахового іспиту	Бал за шкалою 100-200
1	101
2	102
3	103
4	104
5	105
6	106
7	107
8	108
9	109
10	110
11	111
12	112
13	113
14	114
15	115
16	116
17	117
18	118

Бал фахового іспиту	Бал за шкалою 100-200
26	126
27	127
28	128
29	129
30	130
31	131
32	132
33	133
34	134
35	135
36	136
37	137
38	138
39	139
40	140
41	141
42	142
43	143

Бал фахового іспиту	Бал за шкалою 100-200
51	151
52	152
53	153
54	154
55	155
56	156
57	157
58	158
59	159
60	160
61	161
62	162
63	163
64	164
65	165
66	166
67	167
68	168

Бал фахового іспиту	Бал за шкалою 100-200
76	176
77	177
78	178
79	179
80	180
81	181
82	182
83	183
84	184
85	185
86	186
87	187
88	188
89	189
90	190
91	191
92	192
93	193

19	119
20	120
21	121
22	122
23	123
24	124
25	125

44	144
45	145
46	146
47	147
48	148
49	149
50	150

69	169
70	170
71	171
72	172
73	173
74	174
75	175

94	194
95	195
96	196
97	197
98	198
99	199
100	200